

EXPLICACIÓ FALLA PLAÇA PRADO. 2014

CANTAR I NO PAGAR

D'entre tots els contes que a Gandia es conten
hi ha un que el modest escriptor vol predicar
a risc que la vergonya o la por la factura li cobren:
el de la moda de cantar i no pagar.

Hi ha a esta ciutat un silenci curiós
a mode de complicitat fosca i nova
que alguns amb l'equidistància han confós
per deixar l'acidesa de la crítica ben tova.

I les societats, sobretot la valenciana
s'han fet sempre d'una veritat ben certa
ara buidada i d'escombraries omplerta
que a molts confessar no els ve en gana.

Però ací estan la història i els testimonis
que repetiré a risc que se'm mengen els dimonis
per posar a cadascú en el lloc del relat
i si més no reivindicar un pedàs de trellat.

Hi ha qui a això li diu explicació
i hi ha qui en sàtira deixa la definició

però, fet i fet, hem de treure bon humor
per no convertir el deliri o la mentida en tumor
d'una societat mancada de valentia o acció.

No sé si els governs han esdevingut en empresa
però és ben cert que han trencat la promesa
de no aportar fum al futur
i convertir el present en un èxit ben madur.

Hi ha atur, crisi i corrupció
i del neguit i la crispació n'hem fet dicció
perquè cada dia hi ha ombres al present
que s'han endut les bones notícies com el vent.

I ningú sap com es canvia
el futur o la promesa que s'ansia
tot i que lluny queden els valors
farcits ara de negació o temors.

I si els polítics ja no treballen per aplaudiments
suposem que tampoc busquen els patiments,
però entre la manca de compromís certa
hi ha una generalització encoberta.

D'entre tots els judicis de la realitat
manca el més important: el de la veritat.
I per això entre la moda de cantar i no pagar

hi ha un relat a esbrinar.

Ho farem com sabrem:

amb sàtira, humor, gresca,
a la realitat un colp li fotrem
que no hi ha motius per no fer-ho, ja avisem
i esta ciutat tampoc és cap gran festa.

Anem allà, que ací ja estem
i l'actualitat no ens deixa treva
amb eixa gràcia tan seva
de passar mentre el temps tem.

Hem de ficar-nos en antecedents
si volem fer esta anàlisi des de judicis solvents:
guanyà les eleccions Arturo
i la seua excursió –era el del futuro-
ha estat un viatge a la caverna
que de caspa i coentor ens enlluerna.

La ciutat apareix políticament fracturada,
econòmicament quebrada
i el seu govern altres negociats mamprèn
que sembla que de política no entén.

Política perquè la gent patix
i l'aparador el pepé més que exhibix.

El pesoe travessa també el seu desert
que de notícies de candidats ens ha omplert.

I en esta espècie de laberint,
quan la legislatura i el balanç han entrat en l'equador
la ciutat una nova etapa està vivint
que lluny i remot queda el pretèrit esplendor.

I què esperar d'un govern d'aparador,
només que chonis i molta molta picor?
Doncs una ciutat que d'oportunitats manca
i que el futur amb pany i clau tanca.

S'ha posat de moda ací, i és tònica general
convertir el deute i la mediocritat en dineral:
el que és inútil fa la malifeta i no canta
i la societat el seu mal no espanta.

I què em dieu de la moda de no pagar,
instaurada en el nucli del poder
estesa i generalitzada fins a fartar

D'això va esta història curta,
amb pedassos de memòria i humor.
que la crisi la identitat ens furta
i nosaltres ens resistim, no sense suor.

Ateneu, ateneu!

1. No pagar ni per ensenyar. Les Escoletes van privatitzar, i un ull de la cara ens van costar.

Les històries les escriuen els vencedors. Excepte aquesta: que la derrota es grava a foc, com foc crema falla, i la història de cantar i no pagar versa de derrotats, silencis, anàlisi que mai es fan i autòpsies a l'esperit crític d'una ciutat i una festa. Una manera de fer comboi de funerària, com humor negre a un somriure, que desperte consciències i evoque el que haurà de cremar per renàixer mancat de defectes; això és, amb l'oportunitat de volar. Esta història anava de cantar i no pagar. De derrotes. Les educadores de les Escoletes, les primeres derrotades –o siga, les primeres en pagar la factura de la victòria– inventaren de la seua derrota un nou quefer, i recitaren per cantar els poemes dels derrotats que juguen a canviar la història que escriu el vencedor. Si hi ha una lliçó que prompte aprengueren és que tota lluita és llarga i dolenta. Però que de vegades, la raó es desperta quan dorm l'atzar.

Les Escoletes va ser del que primer van tocar
perquè sostenien que eixa milionada no podien pagar,
icomençà un conflicte, com un rosari de l'aurora
que convertí a l'Ajuntament en gran deutora.

Deien que valien una burrada,
que els socialistes no tenien ni idea
i convertiren el canvi en autèntica marea
perquè el 'tsunami blau' als 28 anys volia donar patada.

Començà aleshores la telenovel·la,
que és com este govern fa les coses,
que quan hi ha pleits no hi ha vi ni roses
i que hi deixen a la raó o el trellat sense parcel·la.

A les educadores que hi havia van donar carabassa
perquè volien fer-les fora a corre cuita,
i a nomenar una empresa no tardaren massa
per a què les mans privades no consentiren cap fuita.

I si volien inversions ací hi havia milions:
van prometre eliminar el dèficit i fer-les barates.
Arturo l'empresari d'eficiència donava lliçons
mentre l'oposició li deia: ens escuraràs les butxaques!

Les educadores acudiren a la justícia
i el govern deia que tot era legal,
que els fantàstics gestors no es claven en cap percal;
però, tard, la premsa ja estava plena de brutícia.

Heus ací que Marta, d'educació regidora,
de la seua cartera alguna lliçó volia
i demanava al mestre Arturo que impostara
una classe magistral que ningú sabia.

Ella, com Víctor i Guillermo bocabadada
perquè res de privatitzar entenia
i menys la manera que Arturo pretenia.
Solució: al racó amb llibres castigada!

Marta deia que de la seua matèria era completa ignorant

i que lliçons d'empresari, prestes, admetia
però que compte amb ser pedant
que esta ciutat en crisi poques malifetes admetia.

La lliçó sobre la privatització
esdevenia solemne improvisació
i l'empresa entrava i desfeia
mentre el model anterior en l'oblit queia.

Una metàfora de la Gandia imperfecta
a les urnes ben esborrada
que amb bona part de l'elector connecta
especialment si a l'esquerra deixà plantada.

I resultà que anaren a la justícia
perquè el bé triomfara
i la justícia els retornara
el treball que clamaven sense avarícia.

Ha estat l'Alcalde qui ens ha expulsat!,
repetien les mestres expulsades
mentre els crits semblaven de bades
en un procés tan incert, indeterminat.

La justícia els va donar la raó en sentència
i les educadores, amb prudència
i sense perdre el sentit de la justícia

obligaren a la readmissió no sense malícia.

Ai Marta, quin percal,
repetia Arturo en el recitar
d'un nou poema farcit
glossant l'inventari de la Gandia infernal:
crisi, deute, canvis o encanteris.

Una ciutat esborrada
i un plany de dolor
de l'oposició arraconada
o el passotisme elevat a coentor.

Esta, que era la història del no pagar
obligava al ciutadà mitjà
a no haver de cantar
si sobreviure algun cop desitjà.

2. De la història d'una crisi que era estafa.

Qui cantava i què pagava?, es repetien els inquietos oients dels pocs trobadors que, des del fred del desert d'una ciutat amb veu única, d'una societat amb veritat única, de recitar no deixava. Cantaven els milers de desencantats, estafats, aturats, desenganyats. Tot el pretèrit de la conjugació del verb fracassar, que havien convertit l'oasi en desert en el que clamar sense èxit. Tota la constel·lació de generacions frustrades, encomanant-se a algun bruixot, sant o santoral, qui sap si a algun conjur. Esta crisi sobtada, que era una gran estafa com a verí incoada, contraposava els qui cantaven als qui no pagaven. Els uns contra els altres. Un encanteri massa poderós encara sense antídote. Una equació social, plena de sorna i ironia poc àcida, encara, com esta fallida, sense resoldre. Un vell debat il·lusionista. Heus ací una bruixa, ni política ni banquera, ficant ordre amb la vareta del desordre.

Amb la crisi nova les pèrdues calia socialitzar
i per això es va estendre la moda de no pagar
per més que, amb el cantar, els jutges i polítics
feren la diagnosi o l'autòpsia amb anàlisi crítics.

No pagar era la conseqüència de l'estafa
amb què havien maquillat l'escomesa
d'un saqueig anomenat crisi sense cap promesa
on el futur era com el passat venut en safà.

Com aguantar la gran mentida farcida de lladres,
banquers malfeiners, polítics corruptes
si l'honradesa i els valors ja no queien dels arbres
i un nou futur s'albirava en diferents i nous terrenys abruptes?

No hi havia contra el panorama que es pintava
cap malefici ni encanteri
tot i que les institucions hi eren plens de bruixots
i ni la política ni l'economia solució alguna proporcionava.

I si la vida podia més que la crisi
no ho mostrava el telediari amb neguit en píndoles
ni la societat amb rostre trist i de defici
cercant una expectativa certa, de moltes índoles.

La ciutat semblava paralyzada
i el futur o la llum no eixien en cap contrada:
el present era una pàgina incerta,
tots els dubtes es pintaven amb l'alegria deserta.

No hi havia cap bruixa com la de la figura
amb pensaments lúcids i d'altura
capaç d'albirar una ràpida solució
al neguit, el pessimisme, la corrupció o la frustració.

D'això va el trencaclosques d'esta vident
als vents d'una ciutat deserta
plena dels factors de cada moviment
d'una societat encara no descoberta.

3. El Funeral d'especial. *Especial els plats trencats havia de pagar.*

La història de derrotes en Especial s'escribia sempre amb banderins. Abans de la sacsejada de la crisi, la secció va passar d'aparador a vestidor. Allí dormien les derrotes amb banderí, les victòries cantades o les decisions aplaçades. Fins que va haver de decidir-se alguna cosa. I es decidí canviar la secció. Jutjar el monument seria un nou patiment, perquè la Federació hi afegiria emoció. Si ara amb sobre, demà amb sofre. El cas és que la nova ordenació obligava a finiquitar amb funeral el que sempre havia estat habitual.

Hi ha dos fallers que ploren
perquè se soterra la secció Especial
i creuen que amb el dol es confonen
i en cap ànima tindran un memorial.

Qui ens recordarà si morim
és l'etern debat del viure
entre els que es queden i el seu plugim
i els qui se'n van, si sembla que els fugim.

En això que eren, vinga el plor,
dos fallers del Prado
i una dona a tal menester contractada
fent com que sent el dol de cor.

Hi ha un funeral concertat
a una ciutat que canvia
i les seues falles s'han allunyat

del record del que hi havia.

I ploren i ploren
mentre l'Especial rememoren
i la competició oloren
perquè ja no n'entraven.

Els del Prado, que ara jauen
eren els que sempre triomfaven
quan la competició era la secció adornar
amb dues més, res estel·lar.

Si s'heu fixat en un d'ells
potser vos tireu prompte dels cabells:
és Juan, del Prado president
que vol un soterrar ràpid i displicent.

El president ha lluit les millors gales
per fer d'este esdeveniment en precari
una remor per a les veus més males
sense herència a benefici d'inventari.

Quedarà el Prado en especial
i per això el president Juan soterra
el que queda de la secció baix terra
i dissimula el seu somriure blanc, proverbial.

Una dona contractada
vinga el plor la multitud crida
i el president de la nova contrada
fa com que plora, Especial malferida.

Totes les històries es visten de comiat
i esta, en la pràctica de viure,
no és distinta i no fa riure
perquè una nova secció naix sense haver-ho somiat.

Ja baix terra, Lluís Belda i el Passeig
sempre en Especial escrivint la història
i el Prado, esperant nous companys que ja veig
en el sobre de la Junta fent nova memòria.

Raval, Màrtirs, el paral·lel de Corea
o la xicalla acomboiada de la Vila-Nova
ja venen cantant, ea, ea,
que el palet del primer ara els toca.

Si d'Especial hem acudit amb plors
a un funeral per al que no hi ha massa flors
el Prado prepara amb el seu president
una lluita que es presumeix ardent.

És el que tenen les històries de bestreta:
que la revenja busquen com a treta.

El que serà el demà

ho dirà el diari abans de la cremà.

4. El somni. *De la Gandia del 2015.*

Cantar i no pagar era el lema d'una crisi que, com a oasi sense aigua, convertia la ciutat o la societat en dos deserts amb hostatges poc equipats. Gandia era enmig d'eixe desert de comerços tancats, empreses amb EROS, famílies en suspensió de pagaments o comptes bancaris plens sols de sorra de les dunes. Somiar era, entre pujades d'impostos i butxaques esquilmades, una de les poques coses que encara ens eixia de bades. Els qui podien, somiaven amb una ciutat diferent que apartara la marea blava, que era sols una tempesta de sorra que tapà la prosperitat, les solucions o el futur. La resta, somiaven amb despertar amb les eleccions guanyades a mode de revàlida. Heus ací dos fallers, com de porcellana, cardant la llana. Fent la diagnosi dels somnis en temps revolts.

Dos fallers, com de porcellana,
veien Gandia des de la distància
icardaven la llana
en este temps de cantar i no pagar, d'equidistància.

El somni, en apariència idíl·lic
de les promeses o utopies en el paradís
era un relat etílic
de les proeses esdevingudes desencís.

I tot era en apariència bellesa
perquè la societat tenia com a escomesa
pintar la negritud d'aparador
tot i que el relat fals semblara una coentor.

Com vols que escriga una cançó,
diu un grup de rock conegut,

si al teu costat no hi ha reivindicació,
una cosa que sap qualsevol poeta o profeta sabut.

Això ve a dir la cara de la parella
pintada de delicada i blanca porcellana
que fila versos, o carda la llana
mentre repassa el llistat de somnis que estavella.

Els estavella la ciutat, la política o la crisi
o el neguit polsós que arriba a les falles
i que de ventilar se senten amb agalles
no siga que els vença la desgana en forma de defici.

I heus ací que somiaven amb la Gandia del quinze
on el relat de la crisi siga passat
perquè el present se'ls ha amargat
i no els agrada la ciutat del tretze.

I pensen, pensen, pensen,
com fugir d'un alcalde empresari
d'una oposició que sols travessa el calvari
i d'una societat a la que al silenci sotmeten.

Oposició, alcalde i societat
són les forces vives d'este somni
que en forma de malson la crisi relata sense pietat
en la moda del cantar i no pagar com a malefici.

La política els semblava una croada
a la que apropar-se no volien perquè esguita
amb un Alcalde als jutjats, quebrat, que recita
les missèries d'un govern dèspota sense coartada.

De l'oposició res no en sabien en el desert
Dels somnis sense oasi ni concert
perquè feien la seua particular travessa
sense cap objectiu per a la ciutat, ni tampoc escomesa.

I de la societat, al silenci sotmesa
no n'esperaven massa en el trajecte,
perquè l'esperança no hi era palesa
i ningú havia fet del compromís el seu aspecte.

Somiaven amb un món com a paradís
i la realitat sols es pintava gris desencís:
Gandia era i no era, com un oasi
sense viandes, trajecte o aigua.

El Carrer Major han farcit de xinesos
i tot són cartells on fica que 'es lloga',
a este neguit de canvi estarem sotmesos
sembla que fins que una nova època no ens ploja.

L'immens batzar d'una ciutat amb la cua de l'atur plena

ens recorda que ja tots taronja volen collir
i els treballs dels immigrants farcir
perquè la nòmina, abans plena, ara és neta com la patena.

Repassaven la geografia de la ciutat
com el secret del seu amor
en el paradís a les golfes de la veritat:
tot, fins i tot un bes, havia transmutat en tristor i coentor.

Era doncs la història d'un somni transmutat,
un nou malson mal disfressat
que tot i l'idil·li de l'encanteri
relatava esta història d'amor, de somnis cementeri.

5. Però a quina Gandia, com a Espanya, glòries ofrenen?

Però quina Gandia és la que deixa el rastre de la crisi (recordeu: cantar i mai pagar?). Si la lluita és dèbil (canta) i poderós (pagava i ja no paga) i la desigualtat era el bressol de totes les noves urgències, quin mapa de desolació deixa el rastre d'este temps nou? El que és vell no acaba de morir i el que ha de nàixer no acaba de vindre. Una contradicció com la d'aquell País farcit de roses i ramells, amb els genolls pelats d'ofrenar i cantar les glòries d'Espanya, de qui fera falta! Quina Gandia és la que ara deixarà rastre, ho intuiem en els ciutadans com més mirem el seu rostre. Que la història de cantar i no pagar també és una cita aplaçada, una boda suspesa o una vida en un futur detesa.

Si Arturo és en qui confiava
perquè la papereta em solventava,
i estic pitjor que fa dos anys
què faré d'este balanç, si no guanyés?

Qui açò es pregunta és un desenamorat
amb el ramell de flors com a metàfora
d'un turment en la seua cara encara no superat
i que el va superar amb una pena de fora.

Qui diu açò és un ciutadà normal,
de la majoria suposem silenciosa,
que no confia en una solució al percal
i que forma part de l'ara majoria silenciada, capciosa.

I ahí el tenim, com el Cento de la cançó
a qui havien donat carabassa
en una ciutat amb temors i pors, massa

sense saber superar interrogants del present.

Quan la vida se't pinta al rostre
veus que la felicitat no toca sostre.
al ciutadà normal li ocorria el contrari
mentre veia l'Alcalde i el govern, tan estrafolari.

Si el desamor no sabia cantar
i la seua història de pena calia recitar
com a nuvi en l'altar plantat
de ramell de flors enfitat.

La ciutat i la terra s'assemblen
al món que els frustrats contemplen
mentre recomposen les flors a casa
sense emissor, destinatari o per a l'estima traça.

El desamor és l'escenari
d'un vell dit centenari
que repetixen els iaies al bar
i que Francisco amb lletra va incloure per a l'himne cantar:

Quant de temps glòries ofrenàrem
a una força aliena, utopia o folklore
que ara Madrid o Catalunya no ens pot ni vore
i els genolls pelats i la seua ressaca mai superàrem.

En este resorgiment del dol i el dolor
repassem de la humiliació les mil formes de coentor
d'una Comunitat mústia com les flors
i en tots els colors de l'arc plena de plors.

I si tenim dèries, missions i oficis
ja no està el de voler als altres com a novicis
en un amor cast i sagrat
tot i que víctimes érem i ens havien humiliat.

Un amor, d'altra banda, fals
perquè ofrenàrem fins i tot les bragues
i així, nuus, dempeus i en la tele sense canals
som un poble arrassat, abandonat.

Com un nuvi que espera amb flors
l'arribada d'un desert ara de plors
on hi havia fòrmula 1, cotxes i boato d'aparador
per fer al·lucinar al món en la terra de la llum i el color.

I d'això que érem, la ressaca del que tenim:
que per furtar, ens han furtat fins i tot la televisió.
Si Monleón alçara el cap diria que ja en patim:
una era trista, plena de confusió,
que ens ha deixat com al xicot amb el ramell
o la novia de Pinet, amb la cara llavada i sols el monyo fet.

Genolls pelats,
ciudadans abrigats,
fred a un carrer gelat,
futur espantat.

6. La solució: el vodevil electoral d'una Fira sense poder firar.

En el món de cantar i no pagar hi havia una història de mai acabar: amb protagonistes involuntaris, cíclics, girant a una nòria que havia transformat la fira de la voluntat, la democràcia sense punyetera gràcia, en un vodevil de mercadot, on la voluntat canviava a plaer però no hi havia cap rumb, guió o timó: cap mur amb una sola solució.

En un món amb nou tarannà plebiscitari
l'única solució semblaven eleccions al calendari
en un món rebolicat, un pati polític agitat
en forma de mil partits i un bipartidisme, sembla, acabat.

Tots pugnans per la solució:
clamant, ací tinc jo la recepta!
I tots pintant al mapa un nou rumb, amb timó,
amb la democràcia amb la voluntat pels ous subjecta.

Heus ací una història circular,
un vodevil sense gràcia ni concert,
en el món d'idees i valors desert
per al sistema tradicional fer trontollar.

A un costat, el pepé, corcell indomable
amb un sistema sòlid de clients, ara feble,
i escàndols, apagades, factures i comptabilitat
escrits amb 'b' d'acabat.

A l'altre, el pesoe, amb olor a naftalina

necessitat com un malalt de morfina
que a mode d'oxígen els dóne vitalitat
si no volen acabar com a partit rescatat.

I dues figures emergents
que reeixen d'esta gran solzida
amb tots els canvis de mapa i estaments
que generen dels populismes una embranzida.

Si cal cantar ja estan ells per recitar
les lliçons dels vells convertits en nous
disfressades de modes noves de trinca
per llevar als que trinquen en institucions fosques com pous.

Pensar que s'acaba la història
és pensar que hi ha memòria.
però no: amb la fam
el primer que mor és la memòria en el nostre ham.

I així naix upeidé, de Rosa l'ex-rosa
ara magenta en revolució per a molts confosa:
si centralista, federalista o de dretes,
amb principis i regles, com Groutxo, poc estretes.

O Esquerra unida, vella comunista
ara rejuvenida i d'estrena
per semblar com arribada ahir, gens gens feixista

i clavar banquers i corruptes a la trena.

De canviar es tractava

fins que arribà el vodevil que no firava
amb crits, com política de mercadet
on la publicitat substitueix el cervellet.

I de tots els contes que es conten

que pocs i d'amagat reciten

està el de Gandia, dels Borja capital:

però eixe és altre relat enmig del temporal.

7. L'orquestra sense partitura en el desastre del nostre Titànic desafinava.

Per més que cantar costava, hi havia que molta imaginació ficava enmig del desastre. I d'un Creuer dels Borja i una cita amb les eleccions, nasqué la promesa d'un empleo "ahora" i d'un impost que "ahorra", en forma d'alcalde empresari i govern novici, acabadet d'estrenar en les funcions d'un govern en els aldarulls d'una sacsejada econòmica i un desastre allargat i sempitern. Poc o res duraren les promeses i de seguida s'encetà la història oculta, mai en el programa, de les noves escomeses: pujada d'impostos, pujada de l'atur, baixada de les oportunitats, les persianes o els ingressos. Una cançó repetida i manida, cada any intensificada, en forma de crisi mal sufocada que ens dugué d'un Creuer plaenter a un executiu amb la feina del 'matalafer': fer i desfer. I d'un Ajuntament de cristall de roca a una roca amb deute dur i sense solució si no fos per Montoro.

El quinquenni Shore,

amb la crisi, l'atur i les dificultats

prompte va esdevenir en Gore:

la promesa de l'Ahora empleo de la candidatura-comparsa

de paper mullat va esdevenir en farsa.

I els regidors ahí estaven, on solien

desafinant la partitura del desastre

per amagar la campanya de l'empastre

allà on els malsons del carrer dormien.

Sols trobaren feina amb carnet

els qui realitzaven campanya amb gustet:

amics amb carnet, xicalla diversa.

I la resta, sense feina i sense futur

en lloc de llum, suportant fum.

Al remat, la il·lusió dispersa.
i la nova partitura del figura
semblava un cor amb l'alcalde líder sense altura.

Arturo, que era sabut com un gat,
sols donava pa i circ
en forma d'espectacles i saraos romans
mentre el poble no tenia ni per a cigrons.

Mireu quina Gandia vos he deixat, pixavins!,
i si em voleu tornar a votar
no cal que en l'Ajuntament feu massa volantins
perquè jo sóc el caos, l'alternativa i el futur a esclatar.

Marta, abans fallera, havia tancat les Escoletes
i Soler, darrere de l'Alcalde, corria més que les cometes:
si Carla ha marxat presta
jo puc eixir Alcalde d'aquesta!

Guillermo prou tenia comptant duros,
enviant plans de rescat de Montoro a la paperera de reciclatge
mentre fabricaven un grapat d'espectacles en forma de xurros
que provocaven despesa, però cap companatge.

Des del PSOE deien: necessitem inversions!,
i el PP pujava impostos sols per a ocasions.

Les folklòriques i les festes són cares

i necessitem diners per a la nova conquesta.

No volem oposició en esta nova transició,

Deia l'alcalde líder des del faristol desafinant,

així que es quedeu sense sou ni diners

que d'esta mediocràcia he de gaudir, sempre enfrontant!

Guillermo, ves arreplegant impostos,

que este tren de vida té molts costos

i Orengo ens ha deixat netets

amb deutes, factures i en inversions desfets.

La resta del Govern, des del clatell,

observava pasmat:

Bernardos, Andresos, Pilarins,

Lluïses, Pepitos i Vicentins.

Un govern de comparsa

per al nou aparador de la ciutat de farsa!

L'Executiu Shore amb el BIM d'aparador

bombo i mandanga (BiM) a tot color!

i pagueu, pagueu

que el meu piset ja voreu!

Pobres regidors tocant i callats sense pietat

desafinant la partitura de l'espant.

Paguem aparador, gomina i coentor
que ací ens en sobren, de duros,
i fumem amb Rus als palcs tots els puros
tot i que estiguem coents i plens d'amargor.

Al BIM Shore no ix l'oposició
ni la dissidència, tot i que tinga lluentor.
Però lluïm espant i modelet
d'este curs polític, ben plenet.

A qui s'assemblen estos,
preguntava la regidora Diana,
i Mascarell responia que al Titànic
rient-se de Soler, Gregori, Guillermo, Just i Arturo líder amb gana.

Sembleu orfes d'il·lusions
composant la partitura de l'enfonsament
d'un barco que ja no és creuer, ben coent,
ple de Labradores i Ylenias marcant mugrons.

Això tenim, espectacle i farsa
obviant els aturats formant comparsa
embolicant l'ajuntament en irònic roig paper de regal
i amagant els impagaments, la quebra i tot eixe percal.

Que ja sabem que proveïdors no cobren,

diu l'estrofa de la cançó d'orquestra,
però ben cert és que sabem com eixir d'aquesta
perquè morro, fotos, bombo i excuses ens en sobren.

Com a genets d'un saforenc Apocalipsi
seguien interpretant una història en forma d'el·lipsi
que tornava a la promesa incomplerta
d'un futur millor i una feina amb nòmina certa.

Els dofins amb disciplina militar callaven
i ni pruna de disidència evidenciar gosaven;
prou havia hagut amb Carla, en l'exili senadora
i l'amenaça d'esborrar del mapa a qualsevol que crític hi fora.

Esborrar volia els socialistes,
especialment Diana i Mascarell advocat
convertits en diable amb rabo i a les orelles forat
i fuet dels plenaris amb show d'Arturo líder i regidors monologuistes.

Tenia igual si empresa pública en quebra
o xiringuitos encara per posar a la sorra,
si turisme, economia, benestar o concerts de gorra,
que sempre hi havia a retreure en esta guerra.

Perquè sí, era guerra i nova batalla
amb la partitura del desastre de rerefons
i amb PSOE i Bloc units per collons

per deixar els tenors de l'esfondrament en simple xicalla.

L'opereta en la partitura tenia actors convidats:

el conseller Moragues, la senadora exiliada,

Montoro el de la intervenció, quan ja estàvem enfitats

de pressupost i de deutes, amb Gandia quebrada.

A l'Alcalde van fer recular amb un pla de viabilitat,

que era el mateix que dir a noves taxes deixar el ciutadà sagnat,

perquè calia el rumb de la recuperació

després de la ingesta de fastos en posterior indigestió.

Que sí, que tinguérem Borja i Centenari

però després els de l'austeritat encetaren un nou calvari

en forma de Maremàgnums, fastos i recitals

que ens encimbellaren al rànking espanyol de les endeutades capitals.

Ja podia pagar Guillermo, que Arturo no volia

perquè en la frontera amb el passat vivia:

eixos deutes, com esta història, Orengo se'ls menja

i 'ací no paga ni déu', diu la meua recepta de revenja.

Amb els proveïdors enfonsant-se

i els ulls del Conseller i del Ministre en el coll de l'interventor

calia un nou episodi per eixir de la foscor

en un pepé enfitat de líder i en el PSOE nou Messies cercant-se.

Això era i no era un viatge a la caverna,
la de Gallardón o la de Montoro
per fer quadrar els comptes d'este deute que enlluerna
en el naufragi d'una Gandia incerta.

Què ens queda, més que tocar
a la coberta del vaixell o a la segona planta
de l'Ajuntament, tot i que siga sense cobrar?
Suposem que la protesta que el silenci suplanta.

Això, queixar-se, estarà prohibit pel Ministre
de l'Opus, i també avortar,
o convertir l'acció en alguna cosa que no siga sinistre:
sols caldrà callar i, per suposat, pagar!

8. Quin desastre tenim i quina factura ens pesa per a haver de cantar?

Quina és la factura que, farts de pagar, ens fa cantar? És sols el deute de l'Ajuntament, o haver invertit en crèdits per a fer festa? Heus ací el moment que de la festa, ja ni la vespra. Perquè si no la podem pagar, sols ens caldrà haver-la, obligatòriament, de versar. I en eixa escomesa estem els humils versadors, els àcids fallers, els llestos polítics i els farts ciutadans. Amb la factura, més llarga que aquell dia sense pa, de la ressaca que ens deixà ebris de diners i pobres de guanys i valors. Que érem tan pobres que sols teníem diners. Que érem tan cecs que qualsevol tort ens clavava en aquella bambolla de bitllets i vi en ampolla. Ara, que els valencians de Santa Bàrbara sols se'n recorden quan trona, cal cercar els responsables abans, si de cas, de pagar el compte. Que ací ells conviden, i tu pagues.

Hi ha una dona sense venda
i això que amb la crisi ja és l'única tenda:
ni orientals ni foranis,
tot sembla erm com els calvaris.

Ens ompliran el Carrer Major de batzars
iles botigues de sempre faran esvair
en una història que sona com la fam d'ahir
o el nostre futur en la roda incerta d'estos atzars.

Perquè a això, a la sort,
hem fiat esta economia ferida de mort
que manca de la perspectiva del present
i converteix, volent volent, el futur en incert.

Té igual si la Amorosa o Pastor:
la fam és, com la història, més vella que la picor.

I ara tenim el pedàs d'un naufragi
que pensàvem fa dos anys que arreglaríem amb el sufragi.

I no. Tot segueix igual o empitjora
mentre l'estudiant preparat marxa amb la maleta fora
i ma mare remuga: final de mes, suplici!
i els botiguers es rasquen sense venda i amb defici.

I si de ciutadans passem a súbdits
és perquè sols servim per pagar, i amb molt de compte amb cantar,
la factura d'esta ressaca que es va acabar
i que ens ha fet més pobres i estúpids.

Què ens queda, sinó deixar que altres paren la mà
mentre l'economia tira, però no va
i el carrer sembla erm, trist i gris
amb els deutes apuntats al frontís.

Han fet amb els endollats de l'Ajuntament
la recepta d'una economia sense argument
basada en l'aparador de tants anys
que pensàvem que deixaria guanys
idugué deute.

Si encara paguem els automòbils
serà perquè els amics ploren i mamen
i la resta romanem quiets, pasmats i immòbils

mentre dependents, malalts i pensionistes mig bramen.

És la recepta pepé d'aparador
farcida de folclòriques, boato i coentor
que han exportat a la capital del Ducat
tot i que a València els duros amb això s'han fumat.

Per això la cort de palmers i assessors
tot i la promesa de govern barat
de l'Alcalde-líder al poder encimbellat
més el seu messiànic desig de fer fora les estretors.

D'això res i d'allò molt,
que calia fer del passat un dia mòlt
fora dels llibres d'esta Gandia Shore
que prompte esdevenia en Gore.

I si no que pregunten al Carrer Major,
a El·líptica, Beniopa o el Prado,
que tot es lloga o es ven al millor postor:
té igual si l'Auir o la botiga del nou 'Mercado'.

Ningú compra només que diaris
perquè les llars estan plenes de factures
i per a aquesta ferida eterna mai hi ha més cures
que somatitzar els ajustos com qui travessa el calvari.

Ara alce el Prado, frena, que després va el Jardinet,
i si Kentucky o Marxquera encara està desfet
jo no sé res, que abans hi eren els socialistes
amb això de les obres també molt papistes.

Faré concerts i events i deixaré deute
però diré al Ministeri que amb els bancs no m'endeute,
que la festa és a coste zero
i jo he pres al ciutadà abans per bobo i amb cap però.

Si no tinc diners per a inversions
diré que això del Benestar són invencions:
que ací el progrés el duu el meu turisme
i no la intel·lectualitat o la Universitat a la que enfurisme.

Què en sabrà, d'això, l'oposició
si els meus són criteris d'empresari
i aquells de la política han fet professió
i jo he fet d'això i l'herència benefici d'inventari.

No hi ha res escrit al futur
tot i que és, com esta ciutat, obscur:
alçarem carrers i portarem a la folclòrica
i si no volies caldo, doncs dues tasses de tònica.

Substituïnt benestar per caritat
I tornant als temps de la beneficència

hem fet l'excursió a la caverna amb eficiència
venent-ho després amb èxit i criteris de molta qualitat.

Crisi, li han dit de cognom a l'estafa
que als comerciants, botiguers i clients embafa
i per a la que no trobem més sortida
que l'incert tauler d'una partida.

Guanyen, clar, els poderosos
amb afany de més guanys, clamorosos.
a l'altre costat, la meua cara d'idiota
i estes boques que no parlen per no clavar la pota.

El món és, com l'economia que el governa
un quiosc amb revistes i magazines
que contenen pel·lícules que a penes fascinen
per a delectar les orelles poderoses de la caverna.

Té igual si empresarial o eclesial:
el poder sempre ha estat el poder
i amb esta partida per recol·locar-se al sitial
guanyen més amb molt encara per fer.

Deixarem l'oposició perduda,
la ciutadania desorientada
o els joves fugint en desbandada.
anem a pams i expliquem què ocorre a esta contrada...

Govern (o això diuen)

Hi ha una sensació, com un pensament ferm,
que recorre la ciutat fa dos anys electora
i ara de futur nou deutora:
este govern ho deixa tot erm.

Prometeren ocupació i menys impostos
i al treball ni està ni se l'espera,
de taxes no en parlem, que ja duem massa costos.
Era cara i agoniosa esta era pepera.

Convertiren el deute en llegat
i el doblaren deixant Montoro penjat.
Demostraren que el nou turisme i la política de coentor
inauguraven una etapa inesperada de foscor.

La llista electoral d'Arturo-líder cantava
perquè el tinent-alcalde sols la mà parava:
ni delegacions ni competències:
el poder en la mà negra, en la sombra, amb conseqüències.

Arturo-líder ho deixava tot ben nugat:
jo seré qui mane, que ací m'heu espentat.
La resta a assentir i callar,
que no està el putxero com per a haver de parlar.

Víctor Guillermo o Vicent

destacaven entre la bancada de gent
que governar poc governava
amb una gestió que quasi mai enlluernava.

En quines mans queda la estafa
quan la broma amb acidesa embafa,
pensa el gandià sense urna
quan als murs, al bar o la barra encén l'espurna.

La indignació ens té al corrent
en un neguit de desesperança en moviment
que manté als polítics en l'antipolítica
i deixa la seua tasca incompresa i a propòsit ben crítica.

Mentre, als proveïdors no pagava
les subvencions a associacions no abonava
però prometia més benestar, almenys a l'aparador,
i subvencions a teles i amics clavades amb calçador.

Perquè havia comprat un concessionari i una bolera
i desfet la tele per albergar un centre juvenil.
Però la població es preguntava per què pagar a Pina i la burrera
si per als amics hi havia però no per al ciutadà gens subtil.

Prioritats, se'n deien,
tot i que des del pepé tot s'ho reien:
incrementaven deute i incompliments;

enllà de la Plaça Major, neguit i patiments.

Oposició (això diuen també).

A l'altre costat, res nugat, tot mal nugat:

un pesoe sense líder espentat,

un Bloc malhumorat ,

una crítica sense massa pensat.

Des que Orengo ens deixà

hi ha un funeral sense cos present

perquè la memòria ni el llegat en ment

el poden fer oblidar a la militància que el recolzà.

Els més ultres desfets

sense full de ruta al mirall del temps

per fer un discurs de sòlids retrets

a una dreta malbaratadora a destemps.

Cal buscar capità o primer timó,

que han invertit l'ordre i no tenen ni concert,

disparar si és necessari amb pòlvora i canó

i sotmetre el seu càsting en moviment obert.

A això li diran primàries,

nom del nou invent,

un recital del rosari de l'aurora dins el moviment

que el socialisme ha experimentat no sense dèries.

Li diran Diana, Liduvina o Toni el pintor
però voldran fugir-ne de la coentor:
serà candidat o candidata, jove o no de la xicalla
però si no treu l'espasa li guanyaran en la batalla.

Es promet un temps dur, de guerrers,
ni escrit per Tsun Tsú a l'art de la guerra;
Arturo-líder és empresari i de males arts comisari
per desfer als rivals amb espasa pels carrers.

Qui serà, serà, en la mànega ampla
dels que encara fan, desfan i orquestren
qui lidere el rostre del cartell amb somriure que eixampla,
blanc, polit i amb pinzellades de propostes que molesten?

Siga qui siga hi ha una ciutat per fer
i un model que encara no sabem:
el partit es reinventa sense els principis desfer
per oferir un menú on encara no sabem si cabem.

Si sumen majoria
però no és suficient
ahí estarà Lorena, sempre de categoria,
per reclamar l'Alcaldia per al seu moviment.

Compromís, li han dit.

Li han pintat un somriure
dels que conviden amb alegria a viure.
Mirar la Comunitat d'altra manera, sense tant de crit.

Es venen simpàtics i frescos
sense relluir els historials de tota la vida
a la política que els ve feta a mida:
té igual si upevé, bloc o ecologistes amb testos.

Són els qui són, res més:
un partit que a Gandia governs ha comès
tot i que espanta el cadàver de la memòria
per a Lorena encimbellar a la glòria.

Ja ens vorem, amics del pesoe
perquè els vostres vots volem:
fer un nou govern, open, obert, sabrem
que nosaltres amb la nostra suficiència bé ho valem.

Mónica, Facund i la samarreta
cabem en el popurrí del partit taronja:
ells, els magenta i tot el que vinga com a esponja
de propostes noves, té igual si de la cultureta.

Com resoldre la cruïlla
si la fam de la desmemòria és filla?
Dos anys són un turment

i no hi ha res com anar calant entre el ciment.

Ens ho dirà el futur, segur!

Però Arturo és rival a batre

i el pesoe encara a casa ha de combatre.

Compte, esta contesa té emoció i futur...

9. Quin desastre tenim i quina factura ens pesa per a haver de cantar?

Esta explicació que al Prado estem fent no té aspecte ni pretensió de manual urgent, ni tampoc de catecisme moralitzant per a tots els qui, sense pagar, van cantant. No hi ha res més urgent que la mort impotent: l'únic fet sense solució. Així que si no tenim massa presa, i no l'hem de tindre, confièm en què, arribat el moment, el present ens obsequie amb l'única vàlida assegurança: un descans etern. Mentre, estorbeu i sigueu molestats. Incordieu i sigueu pesats! Una àcida crítica, com a visió perifèrica, a mode d'ingredient per al lector, per tal que forme opinió crítica i molesta. El que no vol el govern de l'oposició. El que no sap l'oposició que vol d'ella la gent.

L'oposició està ahí: no baixa del pedestal

com qui a la vida en les lliçons no baixa de l'asne:

tot un còctel de dèries i complexes, a mode de marasme
de l'esquerra acomplexada i amb cara de funeral.

Han convertit l'actualitat en trifulca

i cada setmana destapen un endollat

per demostrar que la seua política no està acabada

o que el demà l'escriuen sense disputa.

no entengueren la derrota,

la soledat de l'oposició els deixà vençuts:

tot semblaven interrogants de sabuts

sense resposta per a qui la derrota s'emporta.

En el menú del fracàs

estaven les aspiracions i el desfici,

també les oracions o les veles a Sant Pancraci

com a recepta incerta o del ritual un pedàs.

Quan trobaren la primera resposta certa

deixaren l'actualitat farcida i omplerta:

calia refer el projecte

desfent-se del trajecte més abjecte.

Si governar era prendre decisions

el pesoe s'havia après a governar tard

aprenent els equilibris interns com a lleialtat,

el futur seu com el de la ciutat mai en pitjors situacions.

La seua decisió va ser caminar:

senzillament, sense ruta ni mapa

per cobrir l'expedient de la nova etapa

amb regidors en crida i cerca i un líder per triar.

En companyia del Bloc, abans enemic,

ara de cognom Compromís

s'havien cobert amb una nova capa de vernís

transformant el desig de futur en únic abric.

Això calia: caminar a corre cuita,

malgrat els entrebans d'un Alcalde-líder dèspota

que havia iniciat en el xiringuito la seua nova conquesta

d'una Alcaldia amb el pluralisme en sospita.

Arturo els havia llevat sous i dedicacions,

recursos i aspiracions

amb l'eliminació del salari per parlar

i de les dedicacions exclusives per mai callar.

Un exemple del neguit de la política

convertida en mala pràctica que esguita

les consciències dels més rebels i la seua analítica

en fer millor una societat que l'Ajuntament no practica.

Sense líder triat

sense recursos per culpa seua,

repetien cada Plenari que a una lluita havien fiat

el seu combat amb l'alcalde i eixa política també tan seua.

Una lluita aspra i dolenta

amb crispació i crits

que l'art de la mala guerra inventa

per a tots els aspirants en la seua cursa ferits.

Primer el sou a Ana i a Mascarell en un plenari

on votaven pressupostos un dia de vaga,

més tard el sou de Pepe Mas el Secretari

o el de Borja Micó en un calentó que el líder no apaga.

Sols quedava el salari de Diana,

la regidora batalladora sense excedència

que els plenaris repetia amb gana:

alcalde, m'ha llevat la paraula però no la decència.

Al seu costat seia Facund, ara professor
perquè també s'havia quedat sense salari
quan començà el reguer de la pugna feta calvari,
tot just després de denunciar el cost de la nostra coentor.

Sense accés a factures ni expedients
l'empresa pública els ficava tots els inconvenients
afegits als entrebancs de la mal anomenada transparència
de la que el govern amb propaganda havia fet ciència.

No sabien quant costaven bous i concerts
ni tampoc folclòriques ni butlletins
i si preguntaven pels negocis argentins
la resposta era buida com els deserts.

No es claveu en la vida privada de l'Alcalde,
responien mentre preguntaven pel lloguer:
asseguraven que eren qüestions en balde
els greus interrogants de Bloc i pesoe no a plaer.

El lloguer, per cert, els costà altre jornal
mentre ministres i alts càrrecs veien el percal
en les seues Jornades d'estiu
que els gandians veieu però no gaudiu.

En definitiva que la batalla era aspra
sense xampú per a la caspa
en una ciutat de política negra
que al ciutadà els nervis enerva.

No eixirà en el BIM
tot el que patim
però no patiu, que més taxes pagueu
els qui reseu i també els qui no creieu.

Eixa és la Gandia blava
amb el roig difuminat
amb nervis i moral que els han minat
l'exèrcit que cantava però no pagava.

Canteu, balleu,
critiqueu, reivindiqueu:
l'oposició al pedestal
no ho farà ni patint el recital.

PD. I del mar on les estrelles s'unien
a la terra on els impagaments envellien...

Però no patiu,
balleu i canteu!
que ací ens queda la Mediterrània recepta
de reventar amb el menjar i després cagar.

Per exemple amb el plat nostre
amb una promoció internacional sense postre
amb un premi de repercussió
si ens ve de gust la governamental invitació.

El que no saben els de l'Ajuntament
ni la patronal ni el sector de l'hostaleria
és que al Prado tenim la patent del gandià invent
i si no se'ns reconeix potser ens molestaria.

Perdoneu pels indicis del parèntesi
però amb açò, sent clars, volem sentar tesi:
els Fideus nasqueren a esta plaça
i els fideuets els successors esdevingueren amb traça.

Si després un pescador del Grau amb ingeni
inventà un plat amb l'internacional premi
ha de saber que a estos terrenys instaurat estava
que el Fideu amb cullera i primers premis es menjava.

Ara si el volem promocionar
és cosa nostra ser justos abans d'acabar
i reconèixer el mèrit d'estos fallers
que foren els aborígens dels nous i turístics plaers.

10. Des de l'atalaia.

Entre el vodevil, l'orquestra i el recital, Carmen i Giovanni miren el món des de l'equidistància de l'altura, des de la neutralitat de fer-ho per sobre de quasi tot i de quasi tots. La metàfora d'una societat anestesiada, vil, silenciada. Hi ha un futur que plora i un present que brama, joves, candents, com acabats de nàixer. Els problemes semblen nadons i els reptes, infants. I nosaltres, amb la nostra infame capacitat per superar-los, fem front a cada repte com qui tem un demà que han escrit com a una altra pàgina de hui. Si és un full en blanc no hi haurà partitura del desastre, si atenem a la tenacitat d'una part –ínfima, compromesa- de la societat. Però si s'imposa el criteri de la gent d'esta contrada, la consciència, a mode de relat d'explicació de falla, serà de nou cruelment assassinada. I front a això sols hi haurà l'ajust de comptes de cantar la factura que no es pensa pagar. Sempre que mai siga massa tard a Gandia.

Des de l'atalaia

Carmen recita nova estrofa de l'opereta
retraent a Giovanni els lletjos de la papereta
d'esta societat bruta de fum i palla.

No serà mai massa tard a Gandia
si a la factura busquem responsables
i exigim el futur lliure de soroll de sables
d'una ciutadania que quasi tot ho patia.

Si hi ha fam hi haurà qui la cree
i si hi ha guanys mal repartits, algú que els conree
que esta opereta té autors materials
ocults sota la venjança, la ira i l'enveja nacionals.

Giovanni escolta espantat

la història de la gent de la contrada
representada en la folclòrica al cadafal ubicada
per recrear el relat d'esta crua societat.

No volem ser grisos
ni ficar plom als molts matisos
però serem reals i sincers
a risc que ens assassinen moderns i hipsters botiflers.

No podran si els sorprenem
i la seua identitat desvetllem:
nua, a la cara de la ciutat pixavina
que menja problemes i incerteses amb sordina.

Cou la ferida de la factura
en la història de cantar i no pagar
que en Giovanni, mort de vergonya, no sutura
com la sang que ens han tret fins a fartar.

És precís arribar sense detindre's
a esta terra on s'uneixen les estrelles
ja que hem deixat sendes velles per novelles
fascinats quan hi havia bambolla per seure's.

Bambolla, diners i collons
abans quan eren moltes les ocasions;
ara que en l'òpera sols apareix la sequera

hi ha personatges negres, sòrdids, foscos i també porquera.

Així que en la història d'este Prado, que no Prat,
cantem també les glòries a Espanya que t'han espantat,
que este deute social no sembla tenir cura
a menys que entre classes de nou busquem ruptura.

Amb el futur en bolquers
els problemes semblen nadons
i els reptes, infants cagons
que no sabem resoldre en els diaris quefers.

Per això els dos xiquets d'esta falla
a mode de metàfora dura i innocent:
hi ha gent que un full en blanc per demà no vol i no calla,
també altres que lluitant, anem fent.

Fora hi ha un futur que plora
un present que brama
un demà que la incertesa escama
un ahir amb ressaca que molt ens dura.

Si se'ns imposa per fi la consciència
per a de l'anàlisi extreure trellat
tancarem els mals pensaments amb forrellat
i vos demanarem, amb la lucidesa, també paciència.

Baixar de l'atalaia per fer ajust de comptes
de memòria, futur i responsables
serà l'única manera recent
de despertar el cervell d'este apàtic moviment.

Ja n'hi ha prou d'equidistància i neutralitat
repeteix Carmen a la xicalla i a l'homenot.
Giovanni calla i es creu acabat
en saber-se conscient de la història d'este argot.

Una història que han dit crisi
per farcir de més diners als amants del vici
i deixar néts i pobres a la resta
que de rics saben que no eixiran d'esta.

Així que per això contem esta història al Prado
si ens deixeu seguir cantant
tot i que ja vorem si seguim pagant
als deutors, responsables, còmplices i enemics del Prado.

Si vos ha agradat l'òpera en forma de factura
demaneu xarop en la recepta
i si no vos sotmeten al repagament de la cura
veniu, conteu-ho i a veure si el poder vos ho accepta.

Mentre, a viure
ballar i menjar

per què no, rebotons, també follar

que dos dies vivim i tres no ens donen motius per riure.

Amén.